

Oponentní posudek diplomové práce Bc. Martiny Kučerové „Efektivita financování sociálních služeb“

Diplomatka si volbou tématu své diplomové práce nastavila laťku hodně vysoko. Z několika důvodů: sociální služby představují bohatou strukturu nejrůznějších činností; efekty sociálních služeb se často vyjevují až dlouho po jejich poskytnutí; na příjemce služeb působí spolu s jinými faktory; datová evidence o nich je často chatrná nebo není k dispozici vůbec.

Práce má logickou strukturu a je pečlivě editována. Práce s prameny je na úrovni, i když absence (s jedinou výjimkou) těch zahraničních je poněkud překvapivá.

Teoretická kapitola vymezuje užívané pojmy (lidská a sociální práva, sociální stát, sociální politika a sociální služby a jejich ekonomika) – tím však také končí. To je ovšem pro empiricky orientovanou diplomovou práci nedostačující, a absence specifictější teorie či teorií se posléze negativně podepisuje v následujících částech práce.

Závažný problém shledávám v kapitole, zabývající se metodickým přístupem. Na straně 30 autorka s odvoláním na Matouškovu práci taxativně vymezuje deset skupin obyvatel se specifickými potřebami. Hned na následující straně pak vyjmenovává sedm skupin obyvatel, o nichž jsou (na rozdíl od Matouškovy taxonomie) dostupné statistiky, a data, o nichž posléze bere jako základ pro všechny návazné kvantitativní analýzy a soudy o efektivitě sociálních služeb (s výjimkou 10. kapitoly). Jisté překrytí lze ovšem uvažovat pouze u dvou kategorií z obou výčtů: „osoby vyžadující pomoc z důvodu zdravotního omezení“ v první kategorizaci s „počty obyvatel s invaliditou“ ve druhé z nich. Jako datový základ pro analýzy a závěry v deváté kapitole, uplatňující kritérium 3E tudíž nemohu chápat jinak než jako pouhé cvičení s daty v základech statistické analýzy.

Šestá kapitola obsahuje prostý popis v minulosti uplatňovaného modelu financování sociálních služeb, který je v současné době už opuštěn. Postrádám propracovanější srovnání jeho výhod a nevýhod se současně užívaným modelem.

Kapitolu 10 považuji za zajímavější a také jedinou, která přináší sociálně politicky zajímavé výsledky nad rámec prostého konstatování, obecného popisu či statistického cvičení, byť i samotná autorka uvádí, že jde spíše o empirickou sondu bez možností zobecnění.

Koncept New Public Management je v kapitole 11 uplatňován bez potřebného kritického odstupu.

Práce překvapí i některými technickými nedodělkami, z nichž vyjímám:

- Na straně 30 autorka uvádí, že získaná data očistila o inflaci, neuvádí ale, jak – například který rok vzala za základ, s nímž dále pracuje; v dalších částech práce už se setkáváme jen s „holými“ daty... V kapitole 8 pak už vyvozuje závěry o vývoji výdajů na sociální služby způsobem, který ve čtenáři vyvolává pochybnost, zda byly či nebyly o inflaci skutečně očištěny.
- Časové řady končí rokem 2013; v době zpracování diplomové práce mohly být k dispozici aktuálnější údaje.
- U grafu 5 zůstává nejasné, zda jde o počet všech nebo jen čtyř vybraných sociálních služeb v krajích.
- U grafu 6 absentuje (tak jako i u některých dalších) uvedení jednotek. Pokud bychom si zde intuitivně dosadili Kč, jdou roční výdaje na sociální služby v jednotlivých krajích do miliard – nesmysl.
- Jistou samoučelnost provedených statistických výpočtů naznačuje i tabulka 4 na straně 58, ukazující na hladině významnosti 95 % jedinou korelaci – výdajů na sociální služby financované MPSV s počtem obyvatel se středním vzděláním bez maturity...

Přes všechny uvedené nedostatky se domnívám, že **posuzovaná diplomová práce je po uspokojivé diskusi v průběhu obhajoby samotné obhajitelná, ovšem nejvýše na stupni hodnocení „dobře“.**

Prof. PhDr. Martin Potůček, CSc. MSc.

6. 6. 2016